Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku
Wydział Instrumentalny

Szymon Piguła

Akordeon w kanadyjskiej muzyce kameralnej.
Inspiracje, stylistyka i interpretacja na podstawie wybranych przykładów.

promotor: dr hab. Ewa Grabowska-Lis, prof. UJD

Głównym celem pracy doktorskiej jest zbadanie kanadyjskiej akordeonowej muzyki kameralnej i ukazanie jej szerokiego spektrum. Akordeon jako relatywnie młody instrument, pomimo 50 lat rozwoju kanonu muzyki akordeonowej w Kanadzie, wciąż oferuje znaczący artystyczny potencjał dla potrzeb muzyki współczesnej. Kompozytorzy łączą akordeon zarówno ze smyczkowymi, jak i dętymi instrumentami w klasycznym ujęciu muzyki kameralnej. Przedmiotem niniejszej pracy jest zaprezentowanie zróżnicowania stylistycznego dzieł oraz użycia niekonwencjonalnych środków stylistycznych i mediów wykonawczych w muzyce elektroakustycznej.

Praca doktorska składa się z dwóch części:

1. Zarejestrowanego dzieła artystycznego (CD i DVD).
2. Opisu i analizy dzieła artystycznego.

Na zarejestrowany materiał CD/DVD składają się:

1. Boyd McDonald – *Overture Op. 71* (na fortepian i akordeon),
2. Andrew Paul MacDonald – *Primavera (after Botticelli)* (na obój i akordeon),
3. Larry Lake – *Sticherarion* (na amplifikowany akordeon, przetworzenia akustyczne, taśmę),
4. Bob Pritchard – *Breathe on me* (interdyscyplinarne dzieło artystyczne na akordeon, głos, pliki audio – „taśmę", pliki wideo oraz przetwarzające w czasie rzeczywistym, autorskie oprogramowanie oparte o *Max/MSP/Jitter*).

Wybrane do nagrania przykłady muzyki kameralnej przedstawiają pełen wachlarz stylistyczny, ukazując wielorakie inspiracje kompozytorów kanadyjskich w składach akustycznych oraz z wykorzystaniem muzyki elektronicznej. Wybór obsady wykonawczej – duetów, podyktowany był przekonaniem o najdosadniejszej możliwości prezentacji

zróżnicowanej kolorystyki brzmienia akordeonu w małym składzie oraz własnej wizji wykonawczej i umiejętności interpretacyjnych.

Jednym z zagadnień było zbadanie i potwierdzenie unikalnej komplementarności akustycznych instrumentów z muzyką elektroniczną. Ukazanie w jaki sposób wybór danego instrumentarium przekłada się na ogólny wyraz artystyczny oraz wzajemne przenikanie partii instrumentalnej i elektronicznej poprzez symultaniczny wpływ w czasie rzeczywistym. Złożoność partii elektronicznej i stopień skomplikowania wymagań technicznych związane są z koniecznością zaangażowania do współpracy technika – akustyka. Jego rola wpływa na interpretację akordeonisty, co czyni go pełnoprawnym współwykonawcą.

Konieczność wzajemnej kooperacji podczas nagrań muzyki z udziałem aktywnego oprogramowania oraz realizowanych *live* przetworzeń elektroakustycznych przenoszą niezależną, mechaniczną muzykę elektroniczną na wyższy poziom, zmieniając jej partię we współinterpretatora.

W opisie dzieła artystycznego nakreślona została kanadyjska muzyka akordeonowa oraz opisana historia akordeonu w Kanadzie. Celem przedstawienia artystycznego bogactwa i znaczącej różnorodności kanadyjskiego repertuaru została przeprowadzona kwerenda w kanadyjskich bibliotekach, *Canadian Music Center*, organizacjach administracji publicznej, fundacjach. Także bezpośredni kontakt z kompozytorami i akordeonistami dał szansę stworzenia obszernego spisu kanadyjskiej muzyki akordeonowej. Składający się z ponad 300 dzieł katalog stanowi ważny załącznik do niniejszego opisu.

Istotne znaczenie dla opisywanego zagadnienia miało zaprezentowanie sylwetki Josepha Petrica – inspiratora większości przywołanych kompozycji. Jego osoba przez 40 lat stanowiła *spiritus movens* kanadyjskiej szkoły akordeonowej. Ilość dzieł napisanych dla niego lub zainspirowanych jego pomysłami stanowi znaczący wkład w rozwój współczesnej literatury na ten instrument. W pracy podkreślone zostało również nieprzecenione i hojne wsparcie organizacji, fundacji i instytucji rządowych Kanady w rozwój literatury akordeonowej. Podsumowano jak wsparcie i zrozumienie potrzeb artystów oddziałuje na muzykę i sztukę współczesną.

W wyszczególnionych poniżej rozdziałach umieszczono opisy zarejestrowanych w ramach dzieła artystycznego kompozycji, zawierające uzasadnienie konkretnego wyboru. Ponadto zawarto wyjaśnienia dotyczące szczegółów pozamuzycznych inspiracji autorów, ułatwiające słuchaczowi świadomy odbiór.

Zasadnicza konstrukcja opisu dzieła artystycznego została podzielona na cztery główne elementy:

Rozdział 1. Charakterystyka kanadyjskiej literatury akordeonowej.

1.1. Początki akordeonistyki w Kanadzie.

1.2. Rola instytucji kultury w rozwoju literatury akordeonowej.

1.3. Opis solowej i kameralnej literatury akordeonowej.

Rozdział 2. Joseph Petric. Inspirator i wykonawca.

2.1. Biografia artysty.

2.2. Rola Josepha Petrica w inicjowaniu twórczości akordeonowej.

Rozdział 3. Inspiracje, stylistyka i interpretacja wybranych kompozycji.

3.1. Boyd McDonald – *Overture*.

3.2. Andrew Paul MacDonald – *Primavera (after Botticelli)*.

3.3. Larry Lake – *Sticherarion*.

3.4. Bob Pritchard – *Breathe on me*.

Bibliografia, Indeks nazwisk, Aneks, Katalog dostępnej kanadyjskiej literatury akordeonowej.

Stanisław Moniuszko Academy of Music in Gdańsk
Instrumental faculty

Szymon Piguła

The Accordion in Canadian Chamber Music.
Inspiration, Style, and Interpretation of Select Works.

promoter: prof. Ewa Grabowska-Lis

The main issue of the dissertation is examination of the Canadian accordion chamber music and disclosure of its broad spectrum. Accordion, as a relatively young instrument, and despite a 50 year expansion of the canon in Canadian music is still offering significant artistic potential in contemporary music. Composers often link accordion with both strings or woodwind instruments in classical ensembles. What is also of interest are the wide ranging stylistic works and their unconventional acoustic effects in electroacoustic music.

The dissertation consists of two parts:

1. The recordings (CD & DVD).
2. A description and analysis of the artistic work.

The CD/DVD recording includes the following Canadian compositions:

1. Boyd McDonald – *Overture Op. 71* (grand piano, acc.),
2. Andrew Paul MacDonald – *Primavera (after Botticelli)* (oboe, acc.),
3. Larry Lake – *Sticherarion* (electroacoustic element, digital delay system live acoustic processing, microphones, amplified acc.),
4. Bob Pritchard – *Breathe on me* (video, MAX/MSP processor, software, live computer generated sound, computer integrated live playback and video, processed/amplified human voice, amplified/processed acc.).

This recorded chamber music has been a characteristic of Canadian progressive compositions, showing inspirations for acoustic ensembles and in electroacoustic works.

As tempting as it was to include bigger ensemble works, smaller chamber works in duos seemed to be the clearest way to show accordion's unique colors and possibilities, and to present my own artistic vision and interpretive abilities.

The goal set in the dissertation is to explore and prove the unique complementarity of an acoustic instrument with the electronics, and how that choice of both instruments (electronics are also an instrument) offer a fully integrated artistic package rather than two separate instruments playing simultaneously.

The involvement of a technician, his sense of aesthetics, complexity of the electronic score and technical demands, which, as an interactive living instrument may react in real time in any performance in different ways to the accordion, and the necessity of mutual cooperation during the execution between accordionist and the other 'musician' – instrument, makes the electronics something more than just an independent and mechanistic electronic part.

In the description, some Canadian accordion music is detailed and recorded compositions are also presented. The history of Canadian accordion is also reviewed. To sketch the artistic richness of a remarkably diverse Canadian repertoire a query of Canadian libraries, the Canadian Music Center, Canadian arts councils, foundations was made. Searching for primary evidence by contacting Canadian accordionists and composers helped to understand paths of inspirations. A substantial list of more than three hundred accordion chamber pieces from Canada is attached to the dissertation.

The collaborative and interpretive contributions of Canadian accordionist Joseph Petric connects all recorded compositions. Over a 40 year period, this musician is the *spiritus movens* of the Canadian Accordion. Numerous compositions written for him or inspired by his ideas is a significant contribution to the development of modern literature for this instrument. The significant and generous support of Canadian arts councils, foundations and governmental culture institution is acknowledged. The rise of a Canadian accordion opus is explained and how the support and understanding of artists' needs affect the contemporary art.

In the following chapters descriptions of each recorded composition are included, carefully explaining the rationale for choices and recordings. Informed explanations of non-musical content of selected pieces are offered, to help the listener understand my artistic choices.

The basic structure of the dissertation may be divided for four main parts:

1 – Overview of some characteristics of Canadian accordion chamber music.

- The beginnings of the accordion music in Canada.
- Culture institutions in the development of Canadian accordion literature.
- The description of solo and chamber Canadian accordion literature.

2 – Joseph Petric. The collaborator, dedicatee and interpreter of the works.

- The artist's bio.
- Joseph Petric's role as co-creator and interpreter in the accordion canon

3 – Motivation, style and interpretation of the chosen compositions.

- Boyd McDonald – *Overture Op. 71.*
- Andrew Paul MacDonald – *Primavera (after Botticelli).*
- Larry Lake – *Sticherarion*.
- Bob Pritchard – *Breathe on me*.

4 – Bibliography, Index, Appendix, Catalogue of Canadian accordion chamber music.